

EL POBLE: CATA

ANY VII NÚM. 2.024

BARCELONA, DIMARS, 20 SETEMBRE DE 1910

UNA PESSETA AL MES

LA HISPANO SUIZA - Fábrica d'automòbils

VICTORIES OBTINGUDES EN LES CURSES D'AQUEST ANY A L'EXTRANGER

Mont-Ventoux Cursa ab pujada, 21 kilòmetres
Desnivell, 1,800 metres
ZUGARELLI. - Primer premi de sa categoria
CHASSAIGNE. - Segon id. id. id.
Segon y tercer de la classificació general

Ostende "Coupe de voltarettes",
400 kilòmetres
ZUGARELLI. - Primer lloc en 4 h. 44 m. 43 s.
PILLEVERDIER. - Tercer id. 5 h. 11 m. 30 s.
Velocitat mitja, 84'500 kilòmetres

Boulogne-sur-mer "Coupe des voltarettes",
Organizada per L'AUTO, 454'450 Kms
ZUGARELLI. - Primer lloc en 5 h. 4 m.
CHASSAIGNE. - Tercer id. y Copa de regularitat
PILLEVERDIER. - Quint id.
Velocitat mitja, 90 kilòmetres

CLÍNICA C. CROUS Herpes, Tuberculosis pulmonar, Vries
urinarias. Curació segura y rápida. CARMEN.
NÚM. 56, PRINCIPAL. - Vése anuncio cuarta página.

LA MORAL ANIMA DE LA ESCOLA

CLOSES A LA CONFERENCIA
DEN LUIS DE ZULUETA

El problema de l'educació té la virtualitat d'attractar sobre un mateix punt l'atenció de tots els que pensen, y la voluntat de tots els que desitgen trobar una orientació per l'inquietud humana que els duu a la vida. El problema pedagògic és el primer que dourà resolució, és el que dourà preocupacions de nit y de dia, perquè és el que tanca una utilitat més espiritual per la vida, perquè és el que tanca l'harmonia d'aquesta afirmació. És el crit unànime, el crit de tots; el crit que llença, els uns, per instint, els altres per una convicció molt íntima formada per moltes hores de treball y d'engunya.

Entre la qüestió econòmica y el problema de la cultura no sembla trobarhi una relació molt íntima; diria, una relació de cos y ànima si aquesta qualitat fos possible. Però si de la qüestió econòmica n'ha nascut un ideal, el bell ideal socialista; de la cultura y dels de la cultura pot néixer la felicitat material dels homes. La cultura desperta, com el foc, una sed insaciable, però que espiritualista y redimeix, que provoca en nosaltres un ideal d'altruisme més profund que l'altruisme sentimental y variable que hi ha en l'ànima bona però cega dels indíes. Treballar per la cultura és treballar per la solució pacífica ensenys que intensifica la consciència de la qüestió social, de base econòmica. Per això aquests apassionats d'aquests dos problemes.

No's volem tan vegada realistes per nosaltres mateixos; gairebé tenim la convicció que tal rapidesa no és possible, que'n morirem sense la glòria moral de veure fructificar les idees germinals; però hi ha una altra convicció més íntima que farà serena nostra mort: la convicció que no pot morir en la terra lo que és just o veritable. Si la llei de la cultura per nosaltres mans se perd, seran les mans dels nostres fills les que faran néixer la terra allò que volíem. Si la nostra manera actual de veure el problema pedagògic y la qüestió social són o massa utòpiques o massa febles, l'eterna llissa de coses que és la vida's durà naturalment a la seva solució més humana y més justa. Ja no li cal a l'època nostra res més per ennobilitar; haver fet d'aquests dos problemes els dos principals centres d'atenció, els dos nùcls més grans de voluntat, té una bellesa moral equivalent a la de aquella altra edat de somni, que se'n ha dit pels homes, el "Or".

Algú ha anomenat en Lluís de Zulueta, diputat per la cultura. No hi ha pas noblesa com la d'aquest títol, y no hi ha títol més merescut que aquest. Ab un continuat esforç de ferser digna, l'incansable Lluís de Zulueta, donà a l'Ateneu d'Igualada, una conferència que és una declaració de fe pedagògica y ensenys un programa de labor cultural. Com tots els programes, comença per l'origen y arrel de la qüestió; y tractant de la cultura havia de començar, y comença, per dir lo que ha d'esser l'Escola. Y diu: «L'Escola ha de tenir una ànima, ha de tenir una unitat de vida moral».

El problema pedagògic és, doncs, el problema de la moral, aquest problema que ha deixat sempre un marge d'inquietud en la vida. Què és la moral y on és? An aquí comensen y acaben les divergències, les polèmiques, les teories, y an aquí, cadascú, és com la serp que en fluita ab si mateixa se mossega la cua. An aquest propòsit recordo ara que no fa pas gaires dies que vaig llegir una cosa de l'«Aurora» que m'admira de tan vulgar. Referent a un projecte de l'Ajuntament de Madrid sobre les escoles neutres que hi pensen establir, se'n declara contrari perquè segons ell, no és possible l'educació moral sense l'educació religiosa. Y aquesta no ho és sense dogmatisme. És dir: perquè l'infant aprengui a ésser bo cal que abans cregui en lo sobrenatural y en l'autoritat, que són, diu l'«Aurora», les característiques del dogmatisme, y per lo tant, de la religió.

En cambi no pot tenir més amplitud el concepte de la moral que en Lluís de Zulueta deixa entreveure en la seva cordial conferència, moral nascuda, naturalment, de la vida mateixa, quan se porta una idealitat a dintre.

La religió y la moral són dues formes de convicció diverses, derivada l'una, del dogma; nascuda l'altra, de l'exemple. La «Iliada» no és un llibre religiós y és un llibre moral, un llibre sà, perquè ofereix ab l'èndes immortal de la seva bellesa, els

grans exemples d'amor, de noblesa, de amistat, de fermesa, d'esperit de continuïtat, de fe en la patria. Confucí va fundar una moral més aviat que una religió. Y les mateixes ensenyances de Jesús de Nazaret tenen més sovint l'eficàcia del seu exemple que no pas la profunditat de la seva doctrina. No és la religió, sinó la moral, la que pot fer felissos als homes. La religió du a creure per sentiment; la moral fa néixer la voluntat de creure, y els triomfs de la voluntat seran sempre d'una gran energia que les seran sempre d'una més gran energia que les impulsions variàbils y febles del sentiment.

La moral no ha d'esser una norma que obligui, que amolli la voluntat ab l'amenaça d'una sanció inflexible; la moral no ha de fer por a l'home, ha de néixer de l'ànima y ésser per ell l'inspiració de cada obra y la mestra ingenua de cada pensament. Hi ha un concepte negre de la moral humana, un concepte pessimista que creix del fons mateix de l'ànima humana; la rassa trista s'ha'el cel més lluminós de la terra. Aquest concepte no drit per una religió que en eixa terra va corrompés més que en cap altra, se aferra ab tota la força de la tradició, y no deixa lloc a la moral serena, sense falsos ni boires, que de l'Escola ne fa temple dels infants.

En altre temps, religió y moral eren dues coses que deslligades no podien viure. En l'Edat Mitjana, apoteosi magnífica de lo sentimental, era'l dogma una prova ingenua de lo que per l'home, els miracles florien com les roses. Sigles enrera, quan l'ànima del món era pagana, no eren els sacerdots de Zeus o d'Afròdita els qui ensenyaven la moral sinó els filòsofs; era l'apoteosi de lo natural, y els pagans, com no creien en els miracles, no'n contemplaren; però florien tantes roses que era un miracle. Y aquestes dues modalitats no produïren pas una moral diversa—ab tot y transformaren l'harmonia del món,—fins que la moral llovinguà un capítol de la teologia. L'història de l'ànima europea desde llavors ho és de la lluita dels esperits per arribar de nou a l'autonomia de la moral. Y ara es quan, com diu Maeterlinck, se dona per primera vegada, el fenòmen d'una generació que deixa un temple però no entra en cap altre, y si n'arriba de nous —perquè l'home no podrà mai estarsen—ho fa a la manera dels grecs; temples que no són pas contenint multituds, sinó esser contemplats a plena llum, a ple aire, ab la senzilla serenitat de les columnes que envolten al Déu.

De la moral no'n poden néixer ni la passió de l'odi ni la passió fanàtica; arriba a tota els cors, y la claror seva illumina els reconstruïts de les ànimes. Y perquè ensenya a posar l'amor per sobre de tota diferència, constitueix una unitat de vida moral, y ha d'esser l'ànima eterna de la Escola.

ALEXANDRE PLANA

Informació política

L'alegre Alegret

Llegim en «La Tribuna» d'ahir a la nit: «De Vendrell comunican que, por iniciativa de la Liga Agrícola Industrial, que proclamó la candidatura de don Jaime Alegret en las últimas elecciones, y con arreglo al artículo 53 de la ley electoral, se ha remitido al Tribunal Supremo un recurso pidiendo la anulación del acta del distrito, acompañando varios documentos de interés».

Se veu què poble senyor Alegret encara no en té prou ab l'immenys poder ridícul que ha representat. Ara vol què's parli una mica més d'ell, y ha decidit presentar un recurs davant del Tribunal Suprem, malgrat no haver pogut presentar ni la més petita protesta el dia que tingué lloc a Tarragona l'escriu general de l'elecció.

Sembla que en la decisió de l'Alegret hi ha influït molt en Salvador Canals. Aquest senyor, que cada dia se fa més petit, ha convocat a l'Alegret de que ha de protestar de l'acta netissima den Jaime Carner, tant si les protestes tenen importància com si no'n tenen.

Està clar que tot això no treurà cap a res, y que l'Alegret y els alegretistes pendran el temps. Volen discutir l'acta den Carner? No hi ha inconvenient. Res, absolutament res té que témer de la discussió el nostre il·lustre amic.

Així, doncs, la petita maniobra dels deputats y dels compradors de vots serà contraproduent.

Conferencia

Dissabte que ve'l doctor Martí y Julià donarà al Centre Republicà d'Igualada una conferencia desenrollant aquest tema: «Lo que convé a la política catalana».

ELS MORALISADORS AL CAPITOLI

UN ALTRE NEGOCI BRUT

La comarca del Vallès s'aixeca en massa contra'l projecte de portada d'aigües ideat pels prohoms lerrouxistes

Ja ve de temps això de la deriva dels lerrouxistes de portar aigua a Barcelona. Però no una aigua qualsevol, sinó la més productiva, que, així, resultarà més fresca pels ciutadans y més calenta pels edils de la majoria. Diuen que aquesta aigua ha estat descoberta per en Callén, que en això de descobrir coses amagades hi té la mà trencada.

Quan en Dessy anava en candidatura per Granollers, ja era punt de son programa el de què's comprarien finques de la comarca del Vallès, per aprofitarne les aigües. Aquestes finques, naturalment se pagarien a preus enormes, perquè, pagant Barcelona, no s'hi ha de mirar prim. Aquesta campanya's feia per si algun propietari egoista's deixava enganyar. N'han trobat pocs, però ab aquests pocs volent tirar avant el negoci. Per entretenir hi ballaran 63 milions de pessetes. Figureu-vos quina alegria a la Casa del Poble! N'hi hauria para tothom...

Quan la gent sensata de la comarca s'enterà dels propòsits dels lerrouxistes, que segons se diu y s'assegura, són protegits pel mateix emperador en persona, s'amà la campanya de defensa. Les personalitats més prestigioses del Vallès han vingut als regidors de Barcelona. Els lerrouxistes tots els han respost riulant, venint a dir que estaven disposats a tirar endavant perquè al fi y al cap, eren 68 para poder fer surar totes les etzelligades. Si els futurs explotats objectaven que de entre aquests 28, algun n'hi deuria haver ab prou consciència para posarse del costat de la raó y de la justícia, responien els altres, òmicament, que en qüestions de amparar els grans negocis, no hi havia en el lerrouxisme ni bons ni dolents: sinó que eren tots iguals, servils a les ordres del qui mana.

Quan en Lladó y Vallès feia de solidari y ab caràcter de tal presentava la seva candidatura per Granollers oferia als ciutadans d'aquell districte la més completa fidelitat als interessos del mateix. Però tot ha sigut ferse radical y sortir també a la defensa del projecte d'aprofitament d'aigües del Vallès.

Aquest projecte ha cristallinat en la proposició presentada a l'Ajuntament de Barcelona, pel ja celebrat don Gonzal de Rivas, que consisteix en l'aprofitament de les aigües del Congost, Mogent y Besós. Que ho fa que tots aquests homes com en Dessy, en de Rivas y tants altres que han tingut sempre una significació honoradora, ara què'l lerrouxisme sembla arbitre dels destins de la ciutat, han fet de radicals y se'ls veu sempre embolicats en els negocis més o menys bruts què'l lerrouxisme, pels seus 28, realitza?

Però aquesta vegada an els cassadors de gangues, an els regidors de les il·luc colles de la gana—la dels tontos y la dels vils—y fins an el mateix emperador, se li han posat brosses al beure.

En l'Ateneu de Mollet s'hi celebrà, diumenge a la tarda, un miting de protesta contra'l descabellat projecte dels lerrouxistes. Hi assistí tot Mollet y representacions nombrosíssimes de tota la comarca. L'acte tingué els caràcters d'un gros acontement.

En el miting feren fets de la paraula don Frederic Ros, excarclat de Mollet y president de la Junta de Defensa de la comarca; Fages, diputat provincial; Camps, propietari del Vallès; Plaia, diputat a Cortes pel districte; Gausachs, agricultor de Badalona; Dionís Puig, geòleg de Granollers; y Rujol, excarclat de Badalona.

Tots els oradors glosaren els perjudicis que s'inferirien a la comarca de triomfar el projecte dels radicals; lo onerós que aquest

resulta para Barcelona, puig en ell s'hi volen gastar 63 milions quan no val ni la meitat; lo ilegal de què's propietaris se venguin l'aigua; l'impotabilitat d'aquesta; la manca d'aigües subterrànies en la comarca—com demostrà en Dionís Puig—y l'insultuït de què l'Ajuntament comprí lo que té de franc en el Besós y en els pous de sa propietat, puig les aigües d'aquella comarca van a parar an aquell riu.

Al final del miting s'aprovaren per unanimitat les següents conclusions:

«Primera. Llamar la atenció del Ayuntamiento de Barcelona acerca la titularidad de las aguas que le ofrece don Gonzalo de Rivas, toda vez que los verdaderos y legítimos titulares de algunos aprovechamientos fueron concedidos al común de vecinos de la respectiva localidad. En condición de que no se puedan destinar dichas aguas a otros usos que los de riego».

Segunda. Hacer también presente al Ayuntamiento que la relación de los aprovechamientos que dicho señor ofrece está llena de inexactitudes, sus aforos no se van efectuando tal como dice el señor Rivas y aseguramos que los actuales aforos por dicho señor no existen ni aun en el actual año, en que puede considerarse extraordinaria la abundancia de aguas, así como en veranos de relativa sequía llega a la décima parte el caudal que señala dicho señor.

Tercera. Participar igualmente a dicha Corporación que desviando su curso las aguas del Mogent y Besós ocasionaría la completa ruina de esta comarca y como consecuencia obligada la emigración de gran parte de sus habitantes, puesto que sobrarían las tres cuartas partes de los brazos que se dedican actualmente a la agricultura intensiva y gracias al agua se puede practicar.

Cuarta. Solicitar del Ayuntamiento de Barcelona se sirva conceder audiencia a los interesados y, en su legítima representación, a los Ayuntamientos de esta comarca afectada, ó a quien éstos deleguen, para informar verbalmente acerca de la imposibilidad de efectuar el citado proyecto del señor Rivas por los perjuicios que se ocasionarían a los términos municipales de estas cuencas si se intentase su realización; desvanecer cuantas dudas se presenten a la Comisión competente y contestar a las objeciones que la Comisión crea conveniente dirigir a los opositores del proyecto del señor Rivas, todo al objeto de que el dictamen de dicha Comisión sea formulado después de haberse podido formar criterio claro del asunto.

Quinta. Prevenir al Ayuntamiento de Barcelona que en el inespado caso de que se decidiera por el artificioso proyecto del señor Rivas, como quiera que los habitantes de esta comarca se verían atropellados en sus legítimos y sagrados derechos, utilizarían cuantos medios estuvieran a su alcance para impedir la realización del expresado proyecto, seguros de hallar el correspondiente amparo en las leyes vigentes, como gracias a las mismas pudieran defender las aguas del Mogent y Besós en diferentes ocasiones de los numerosos pretendientes que abrigaban ilegales fines que don Gonzal de Rivas».

Què'n resultarà del present conflicte? Novament la majoria radical, com sempre insensata, atropellarà'l dret y la raó, per fer prevaler la seva voluntat—reflexe de la de l'emperador—per damunt de les veus de la serenitat y la justícia?

La pena de mort

El ministre de Gràcia y Justícia, en la seva Memoria d'obertura dels Tribunals, preconisa y anuncia la supressió de la pena de mort. Pera nosaltres, catalans, deu constituir un gros motiu d'alegria. De la mateixa manera que Catalunya és l'única que lluita per la preponderància del poder civil, trobantse ab el silenci espanyol, ha estat també l'única terra peninsular que ha donat mitings contra la pena de mort, posant en les plomes dels seus publicistes totes les belles y humanes paraules contra la pena barba. Que a l'arribar aquí sigui per sempre benèdict l'loat el nom den Gabriel Alomar...

Fa un any que retrunyien per tota Catalunya les desgràcies de Montjuig, y al fer l'universari en la mateixa tribuna on el fiscal del Suprem senyor Ugarte, va resar una oració ditiràmica, no pas a les víctimes, sinó als executors, un altre fiscal, el senyor Gómez de la Serna, y un ministre, el senyor Ruiz Valarino, lleixien una oració de pau, abominadora dels fanatismes jurídics y de tota prujia de sang. Aquella mala ànima què's diu Xavier Ugarte, acabava'l 15 de setembre de l'any passat, la seva Memoria, ab aquestes paraules horribles: «Lo que no se ha hecho ha sido velar la estatua de la ley, como alguien celó de menos en los primeros momentos; ni se han olvidado a las puertas de la ciudad sus tra-

De la Ciutat

El "palau", de la velleta

Arrapada a una paret de tanca, en ampla via d'araball, tenia son apalau la velleta. Era petit, pobre, humil: era baix, raxa d'estores y fustes, de llanes y canyes. Mes ella hi vivia en pau. Tenia dos companys ab qui parlia miseries y abundància: eren un gat clapat y un gosset ros, els seus companys y els seus amors.

Ningú els atortmentava en el seu habitatge. Entre'l bon veïnat se creia bruta a la velleta — encara hi ha, avui, qui crea en brutes. Un dia una dona del veïnat li digué: «Ont va aquesta velleta, ab aquesta barraca aquí. Ella monola entransen a la barraca, bó y mirant iradament a la dona y una criatura que duia als braços... A l'endemà la criatura va emmalaltir y per poc se mort... La deixaren en pau: els mitg brut, dona mala. Y passaven ab temor per davant de la barraca».

Un cap al tard va córrer la nova! «Treuen la barraca de la velleta. Era cert. Dones, quitalla, desvaga, tranzenta, formaren ampla rodona prop la barraca, dos bombers l'enderroquen y dos guats des quiden l'orde».

La velleta resta sentada, arripada, mirant ab dolor l'enderunament de sa barraca. Tant que li havia costat de bastir! Un dia una fusta, l'altre una llana o una estora, un altre un pal o bé uns canyes... Té'l gatet a la falda y el gos al costat.

«Arri la velleta! Al l'assil la bruixa — exclamen les dones, perduda tota temensa ab veures entre la multitud. Hi ha qui les fa callar, qui riu, qui tant se n'hi endona, y ballets desvergonyits que li tiren pedres.

Els bombers apilen les fereses de la barraca y tot lo que hi havia dintre, al mitg del carrer.

«Avia, anem cap a l'assil — diu un guarda.

A l'assil? No vol pas anarhi. Crida, resisteix y plora. L'han d'agafar els dos plomes flamejants, ombres florides, trajectes calats, desbotats, trajos de mils colors de teles com vels y de vels com gasa, porten arreu espurna y lluentor, y deixen entreveure la magnificència de carns rosades, la cadència de bustes de regina y naixement de pits que demanen besos de folia.

Y agoladrines com balenes, barques com aurenates, cotxes, tramvies, autos... porten nous esbarts de dones gentils y de joventut alegre y riallera. Y la gentada va creixent, creixent.

Les galeries dels banys s'omplen. La platja és tota festa. Bellugadissa en falua y en l'arena. Rinxols, crits, colors, horitzó ample y brillant. Cosos y musclets d'atale, cosos y musclets febles, cosos com canyes y cosos com botes; tot, tot frueix les besades de la mar.

Dels banys tancats, com recintes misteriosos d'harem, ne surten rialles argenlines y xisclets d'esgarriafans. Nadant, nadant, n'hi ven algunes modernes esportistes que troben aviat ab moderns «ritons». Y devagades naix un desitj entre les aigües, y les ones escolten una promesa, una hora y un lloc.

Sa y enlla, dintre y fora dels camps, xerradissa, multitud, joia, somriures y alegria. Arreu barraques ab honors de restaurant, restaurants ab honors de barraques y venedors ambulants y pianos y cants y orquestres.

«Noia, comprim «muscos», «Al buen churros», «Pexines y muscos de roca, se nyora», «Cacauet y avellana torrada», «Cin dries y melons dolços com l'arropa», «Vanos y postals a deu cèntims», «Al buen mantecado».

«Un piano de maneta».

«Al pasar de soltera a casada».

«Més avall una dona guerra, mirant en laire, acompañada d'un acordeon y una guitarra».

«Ay va, ay va».

«Un daviciordí horrosament desafinat, dintre d'uns banys».

«Olas que se llegan».

Devall'l Sol, Platja enlla y en mitg dels rocam trenca ones de l'escullera de l'Est, manó de grupus brenants, són bella nota de color entre les roques coralines, daurades, matissades de verds y brodades d'espuma.

Mar endins, vels blancs, boires de fum, immensitat; terra endintre, cúpules, torres, aplaïats de cases, iglésies, palaus.

Y la gent passeja per l'escullera y el Sol s'ha amagat darrera's monts ab següent de llum tot or. Per l'ample port, muls

Madrid, 18 setembre.

TELEGRAMS Y TELEFONEMES

LES VAGUES Campanya antieuropea

En totes les mines que s'hi treballa han entrat major nombre d'obres Les informacions rebudes sobre la jornada de les nou hores y mitja, ascendeixen a 254

Bilbao, 19 setembre. — En algunes mines se paral·litzà el treball. Els contristes anunciaren als vaguistes que els patrons els impedien realitzar els seus desitjos de concedir nou hores y mitja de treball.

Això se considera com una maniobra dels patrons per exacerbar més als obrers a fi de que cometin més atropells y fassin necessaria la intervenció de la tropa.

Bilbao, 19 setembre. — Ha sigut decomissada en l'estació una caixa ab cinquanta revólvers procedents d'Elbar y consignada a nom d'un conegut capataç de mines.

Bilbao, 19 setembre. — El jutge militar ha posat en llibertat provisional al secretari de l'Associació de patrons, ab l'obligació de presentar-se cada vuit dies en el Govern militar.

Bilbao, 19 setembre. — El propietari de la mina «Matilde» ha concedit als seus obrers la jornada de nou hores y mitja.

Torrelavega, 19 setembre. — Novament s'han declarat la vaga 700 obrers de la explotació minera de «Reacón».

Segons han manifestat a l'alcalde, el motiu de la vaga són uns cartells fixats per la Companyia, en els que's diu que de les condicions formulades abans del conflicte primitiu, únicament està conforme a quel·l pag del jornal siga quinzenal.

Els obrers se consideren enganyats perquè se'ls havien ofert altres millores.

Madrid, 19 setembre. — El quefe del Govern ha estat una llarga estona en l'Institut de Reformes Socials, enterant-se del fons de les informacions rebudes sobre la jornada de treball en les mines.

S'han rebut 223 informacions. A Governació se'n han rebudes 31.

Avui arriba el secretari de la societat de Reformes Socials, el president de l'Institut arribarà el dimecres.

El dijous se reunirà la Comissió en el ministeri de Governació baix la presidència del senyor Merino. Per estudiar els informes rebuts y redactar el definitiu, que serà sotmès a l'aprovació del Govern.

Es probable que a les sessions que se celebren per estudiar els referits informes, hi assisteixi també el senyor Canalejas.

Madrid, 19 setembre. — El senyor Canalejas ha manifestat avui que segons notícies que s'han rebut de Bilbao, en totes les mines que's treballa han entrat major nombre d'obres que la setmana passada.

A Barcelona, segons li comunica el governador, casi no's nota la vaga de metal·lúrgies.

Sembla que'l conflicte està pendent de la contestació que dongui a les reclamacions dels obrers el Comitè d'una empresa que's compon de diversos obrers.

El senyor Canalejas ha afegit que s'havien escampat certes noves gens que, els que tal feien, hagin reparat que no poden adreçar certes mides (alludia a lo que s'ha dit referent a la sospensió de garanties en aquella capital), particularment quan sols se tracta d'un conflicte social, d'un incident entre capital y treball, sobre el qual aquest procediment de l'extranger y los seus representants, tenen de enviar als seus propostes per que'ls principals hi donguin la seva aprovació.

PROJECTES D'HISENDA

Madrid, 19 setembre. — Entre'ls ja presentats y els que ha de presentar a les Corts el ministre de Hisenda, sumen 17 projectes de llei.

Un d'ells se refereix a les Corts de lloguer y dipòsits indistints. El decret que'l senyor Alvarado dicta referent al particular fou modificat per altre del senyor Cobian, que ordena s'obris una informació respecte dels extrems de la reforma y dels interessos a que afecta.

La Comissió encarregada d'estudiar els informes ha donat el seu, y en vista de tots els dats, s'ha redactat el Projecte de llei, perquè sense que aquests existixin, consideren el ministre de Hisenda que no poden dictar-se preceptes que's relacionen ab altres continguts en el Codi Civil y en el de Comerç.

El projecte de Corts de lloguer y dipòsits indistints s'examina a assegurar la percepció dels drets reals y obligar als Bancs, Societats y Particulars a facilitar dats sobre'ls comptes corrents, dipòsits indistints y Caires a nom de més d'una persona, establir penalitats per l'incompliment de les disposicions de la llei.

Les bases del projecte de llei d'emplaments estableixen per l'ingrés en la categoria d'oficial de quinta classe, haver desempenyat durant dos anys el càrrec d'aspirant o tenir el títol de bataller y sofrir un any de presó.

No's podrà ascendir d'una categoria a altre sense haver servit dos anys lo menys en la immediata inferior.

Podran ingressar també en la categoria d'oficials de segona classe, mitjantment oposició, els que tinguin títol acadèmic o professional.

Per a les oposicions d'una categoria a altra, s'establiran diferents termes; el de les oposicions, que al serho per més de dos anys, necessitaran demostrar en examen que conserven sos coneixements administratius.

Els d'excipients que hagin sol·licitat el reintegrat abans mes d'anticipació. Els d'oposició entre'ls de la categoria immediata inferior y que portin completats més de dos anys.

Y els de lliure elecció del ministre entre'ls que figuren en el primer terç de la escala.

Per a esser nomenat delegat d'Hisenda se necessitarà esser quete d'Administració o quete de Negociat de primera classe y haver servit deu anys en l'Administració Econòmica.

Se concedirà el dret a la excedència per temps lliurat, ententent-se que durant el temps de la mateixa s'interromp l'abono de serveis y no's pot millorar en l'escala.

Que's podrà més de dos anys en aquesta situació, tindrán que demostrar la seva aptitud al reintegrar en el servei, a menys que obeeixi la excedència a l'exercici de la representació en Corts o bé al desenvolupament d'altres càrrecs públics.

El conflicte obrer a Barcelona

El senyor Canalejas no suspensarà les garanties

Madrid, 19 setembre. — Hem visitat al president del Consell pera que'ns fes una declaració concreta respecte als rumors que ha recullit la premsa ofensiva de que a Barcelona serien sospesos les garanties constitucionals ab motiu de l'aspecte greu que presenta el conflicte obrer, especialment en lo que's refereix a la vaga dels metal·lúrgics y les de Sabadell.

El senyor Canalejas ens ha dit textualment: Jamai he pensat en adoptar aquesta mida ni altra semblant. Així mateix ho he dit a diversos diputats catalans que m'han escrit o visitat preguntant-me lo mateix que vostès.

Considero que'l Govern sols téu apelar a la suspensió de les garanties en cas extraordinari y de molta gravetat.

Res d'això passa a Barcelona y tinc plena confiança en que tant els obrers com les autoritats faran els possibles pera solucionar lo més aviat possible el conflicte pendent.

Donat el cas que'ls conflictes prenguin un aspecte molt greu, espero molt de la cordura y sensates de la premsa lliberal catalana.

LA PREMSA DE MADRID

EL PAÍS.

En l'article de fons defensa el quadre de Domingo Muñoz, que representa el futurisme de l'Exposició de 1911, i que havia sigut reaccionari per son autor a l'Exposició de Belle Arti.

Parla de la decisió del pintor de retirar-se de l'Exposició abans de que s'igués retirat per la Comissió, en vista de les discussions que ha motivat el quadre de referència.

Per a notar que altres assumptes més atrevits han sigut interpretats en quadros y caricatures que no fan oportunitat discutir la seva admisió.

LA MAÑANA.

S'ocupa de l'article del senyor Vázquez Mella que ha publicat el «Diario de Toros», en el que'l diu que l'exercici destitueix un rei que siga militar de veres.

Impugna així mateix i afirma que l'exercici venera y respecta a don Alfons per estar convenut de que aquest té un gran afecte a tot l'exercici espanyol.

EL IMPARCIAL.

Publica en lloc de l'article editorial els informes que sobre'l treball en les mines s'han rebut en el ministeri de la Governació fins ahir, que fou l'últim dia de la informació pública oberta.

LA EPOCA.

Madrid, 19 setembre. — La Epoque s'ocupa extensament de la situació de Barcelona y preten demostrar que a la capital de Catalunya se viu continuament en un estat de perturbació.

Tractant de la suspensió de les garanties obreres, fent honor a les seves idees reaccionaries que no fan oposició al Govern si aconsegueix suspensar-les.

NOVES DE GOVERNACIÓ

Madrid, 19 setembre. — El senyor Canalejas ha rebut als periodistes en el ministeri de la Governació, manifestant lo següent:

El senyor Garcia Prieto vindrà a Madrid el divendres, reemplaçant-lo com a ministre de jornada el senyor Ruiz Valarino.

De Bilbao, les noves particulars diuen que entraran avui a treballar major nombre d'obres que en dies anteriors en les mines de patrons associats.

El capità general del Nord no m'ha reuissat encara els dats que se li han de manar sobre'l nombre d'obres que treballen en les mines.

La vaga de Barcelona està igual. Respecte al conflicte obrer de la casa Seydoux, de Sabadell, s'està esperant la contestació que desde París ha de donar el patró sobre si accedeix o no a la petició dels obrers que es possible que acabin les vagues a Sabadell ab la solució de la de aquella casa.

A Nàpols han ocorregut onze casos de cólera y quatre defuncions, lo mateix que a Trinitopolis y a Cerifolia un cas.

L'AJUNTAMENT DE VALENCIA

València, 19 setembre. — L'Ajuntament en la sessió d'avui y a proposta dels republicans, ha acordat nomenar advocat defensor de la Corporació a don Melquíades Alvarez, pera entendre en la reclamació de 700.000 pessetes fetes al Municipi per l'arrendament dels Consums.

També ha acordat obsequiar als regidors del municipi de Barcelona que aviat arribaran a aquesta ciutat.

ENTREVISTA COMENTADA

San Sebastián, 19 setembre. — Ha sigut comentadíssima l'entrevista entre'l rei i el marqués de Marorell.

Se'n parla que aquest ha exposat a don Alfons els grans Juse de drets, l'interlocució que ha tingut en la qüestió Marina-Maestre.

El rei ha escoltat ab interès tots els punts exposats pel marqués y sembla que ha aprovat la solució donada a l'assumppte.

L'ASSEMBLEA D'ENSENYANS

Madrid, 19 setembre. — Demà publicarà la «Gaceta» el decret referent a l'Assemblea d'Ensenyans.

S'anomena una Junta, presidida pel subsecretari d'Instrucció pública, pera organitzar l'acte.

L'assemblea durarà nou dies.

A l'acte d'inauguració hi assistirà el Govern y com a delegats hi aniran els representants dels centres docents, premsa, ensenyants y societats d'ensenyans.

L'assemblea s'hi discutirà tot lo que's relaciona ab la primera y segona ensenyansa universitària y serveis dependents del ministeri d'Instrucció pública.

EL REI A MONTEVIDEO?

Madrid, 19 setembre. — Afirma un diari de Madrid, que el senyor Saez Peña ab don Alfons aquest vespre oferirà fer un viatge a Montevideo, acompanyat de donya Victoria, el any 1916, pel Centenari de l'Independencia d'aquella República.

Don Alfons afegí que permaneceria algun temps a Montevideo, visitant també el senyor Saez Peña ab don Alfons aquest vespre oferirà fer un viatge a Montevideo, acompanyat de donya Victoria, el any 1916, pel Centenari de l'Independencia d'aquella República.

També manifestà el rei, que sentia molt haver pogut concórrer, per imposicions del Protocol, a Buenos Aires, a les festes del Centenari de l'Argentina.

Els conservadors y la situació política

Els conservadors troben difícil la situació del Govern y creuen que'l senyor Canalejas ha aplestat el desenvollop del seu programa radical.

Califiquen d'inoportú el projecte de llei del candau

Madrid, 19 setembre. — El «Imparcial» publica en la edició d'avui extenses intervius celebrats ab característics conservadors sobre la situació política actual.

Diu aquest diari que'l més gran interès en aquests moments consisteix en averiguar y depurar l'actitud del partit conservador, trovant-se absent de Madrid el senyor Maura.

Els prohoms conservadors que han manifestat la seva opinió al reporter de «El Imparcial», es que'l Govern del senyor Canalejas obrirà les Corts en condicions excepcionals, doncs per un costat té la oposició de les extremes dretes, enarides ab motiu del problema clerical, y d'altra banda la oposició de l'extrema esquerra, que demanarà al senyor Canalejas ab tota la urgència possible, la realització dels compromisos contraets respecte reformes radicals.

Creuen els conservadors que'l senyor Canalejas ha precipitat llurs desitjos de desenvollop del programa radical, y entenen que feta la reforma sense aplestaments hauria estat millor, doncs deu pensar que els homes més eminents d'altres països que realitzen propagandes pascudes a la del actual quete de Govern l'arribar al poder se convertiren en prudents elements de govern.

Però l'actual president, diuen, es un esport inquiet y impetuós, que vol anar més enllà de lo que li convé com a governant.

No obstant s'apropia un moment que tindrà d'interès a l'interès en la situació política present. Se refereixen al discurs que pronunciarà al Congrés el quefe del Govern en la primera sessió que tingui lloc a les Corts al reanar-se la tasca parlamentària.

Creuen equivocats al Govern en la qüestió religiosa y consideren que no's deu mirar d'afirmar la llibertat que guarden acuradament els elements catòlics.

Califiquen d'inoportuna la presentació del projecte de llei del Candau que'l senyor Canalejas va interposar en el curs de les negociacions ab el Vaticà, y per així mateix no causa estranyesa als conservadors que la Santa Seu califiqués la presentació de l'acte d'inconformitat y sospensió de les negociacions ab el Govern espanyol.

Confien en que'l Vaticà trobarà en medi hàbil de reanar-se.

Afegeixen els conservadors que es pera el senyor Canalejas un pas difícil la presentació de l'acte d'inconformitat al Senat, doncs la votació en aquella Cambra serà difícil si's té en compte que en les files de la majoria hi ha elements den Montero Rios, que han d'esser conseqüents ab les declaracions fetes en certa època sobre les ordes religioses.

Aquest assumpte — diuen — produirà, segons ens aconsellen les circumstancies.

Respecte a altres problemes, el més urgent es el dels Pressupostos. Entre els projectes de Hisenda, el més important es el que's refereix als consums.

També creuen que serà objecte de grans debats la qüestió de la vaga de Bilbao y el projecte de llei que fixa la jornada de treball a les mines, assumpte en el que espreixen procedir ab molta prudència.

Acaben dient els conservadors que ells obraran conforme les instruccions que'ls hi dongui el senyor Maura.

UN SARGENT TRAIDOR

París, 19 setembre. — De Toul diuen que un sargent del 39 d'artilleria, igual regiment es a les maniobres, robà una tancada de canó de 75, amagant-la als voltants de la caserna.

Havent estat descobert, fou empresonat y sotmès a un consell de guerra.

La tancada ha estat recuperada y portada al regiment.

CONSELL DE MINISTRES

Madrid, 19 setembre. — A dos quarts de quatre ha començat en el ministeri de la Governació el Consell de ministres, al que hi assisteix el senyor Merino.

El ministre d'Hisenda, a l'entrar, ens ha dit que portava al Consell llinies generals dels projectes de llei que's proposa presentar a les Corts.

Acabat el Consell digueren els ministres que s'havia acordat reunir les Corts el 6 d'octubre, publicant passa demà a la «Gaceta» el decret de convocatori.

S'ha acordat que'ls senyors Arias de Miranda y Burell vagin a Cadix per les festes de la ciutat de Cadix.

Fixaren distribuir la quantitat de mil 500.000 pessetes que s'aplicaran en la forma següent: 22 a Gracia y Justicia, 40 a Governació, 100 a Instrucció Pública, 180 a Marina, de 700 a 750 a Foment, 300 a 350 a Guerra.

El senyor Canalejas va exposar als ministres el seu programa parlamentari.

EN LERROUX PELS MINISTERIS

Madrid, 19 setembre. — El senyor Lerroux ha parlat ab el senyor Canalejas sobre la manera de poder organitzar una Exposició Universal a Barcelona, sense perjudici per als interessos de l'Exposició projectada a Madrid.

El president del Consell li ha promès estudiar l'assumpte diu que l'idea de celebrar una Exposició a Barcelona era bona medi pera solucionar la crisi que patia Catalunya.

Don Alexandre ha visitat també al ministre d'Hisenda.

EL VIATGE DEL MOKRI

Madrid, 19 setembre. — El subsecretari del ministeri d'Estat es l'encarregat de organitzar el viatge del Mokri a Madrid y buscarli allotjament.

CARLINS A LA FRONTERA

Madrid, 19 setembre. — Ha sortit en el exprés cap a la frontera, el diputat carlí senyor Llorens.

S'assegura que's trobaran a la frontera diversos quetes del carlisme, entre ells el delegat de don Jaume, senyor Felis.

Celebraran reservadament diverses conferències.

L'EMBAIXADOR D'ITALIA

Madrid, 19 setembre. — El nou embaixador d'Itàlia ha fet la visita oficial al ministeri d'Estat.

EL COMANDANT FORTEA

Madrid, 19 setembre. — El fill del comandant Fortea ha visitat a l'alcalde, senyor Francisco Rodríguez, pera donar-li les gracies de la cooperació de l'Ajuntament en l'enterrament dels restes del seu pare.

El senyor Francisco, presentarà una proposició pera que l'Ajuntament acordi donar el nom de Fortea a un dels nous carrers que han d'obrir-se a Madrid.

REUNIO DE CARNICERS

Madrid, 19 setembre. — El grup de carnicers s'ha reunit pera prendre acordis que onguin una solució a la crisi que travessa el gremi.

Els reunits atacaren a la premsa y als regidors per la oposició que tan els diaris com l'Ajuntament han fet a que s'aumentí el preu de la carn.

NOVES DIVERSES

El ministre de Marina ha desmentit que hagi donat ordres al efectiu pera que sortís seguidament un creuer cap a Ceuta.

Han romanes els senyors Calbetón y Montero Villegas.

La premsa dedica gran espai a comentar l'aniversari de l'assassinat de Vil·la Campa.

Informació de Catalunya

Per a dur a terme la fundació d'una Universitat popular s'ha constituït una comissió organitzadora de la mateixa, de la que formen part els senyors y els senyores següents:

Isabel Estela, Maria Albert, Maria Heras, Agneta Ferrer, Lluïsa Serra, Dolores Genís, Concepció Gallart, Vicens Roure, Genís, Concepció Gallart, Vicens Roure y Armada, Pau Aulestia, Josep Barceló, Josep Massanas, Josep Sagrera, Tomàs Gallart, Arcadi Girons, Josep Bala, Joan Quintana, Miquel Mundet, Jordi Lavina, Joan Pascual, Pelai Borràs, Joan Llinars, Sixt Pascual, Gabriel Bretxa, Enric Ferrer Grasetas, Ramir Medir, Eduard Bofill.

Dita Comissió ha publicat y repartit profusament per Palafregell, una fulla explicant els seus estatuts propis y excitant als palafregellencs a contribuir als mateixos.

De l'esmentada fulla ne coïem els següents paragrafs, que resumeix la idea dels fundadors de l'Universitat popular:

«Lectures comentades d'obres mestres, una biblioteca circulant, gmnis, preparació a estudis biològics, o d'art usual, representacions teatrals estimulants, confraternització ab grups idealistes parcs dels pais y de fora, excursions d'amorosa investigació científica, creació d'un museu, etc.; cultura moral y física, i tot així, fent-se si l'ensenyament d'uns pocs es empenya per la participació dels molts en una animada cooperació de cors y intel·ligències».

ALPENS

La festa major d'aquest poble tindrà lloc els dies 26, 27, 28 y 29 de setembre de 1910.

Per a les mateixes, que aquest any prometen ésser molt lluites se compta ab la cooperació de l'acreditada orquestra «La Catalana» de Granollers.

El programa de dites festes, comprèn serenades, concerts, functions religioses y de teatre, balls d'envallat, exercicis de gimnàstica rítmica, pels nois de l'escola pública, ballant-se també sardanes en la plaça Major.

BORGES BLANQUES D'URBELL

Segueixen les adhesions, cada dia en major nombre, a la Assemblea Oliverera que ha de tenir lloc el proper diumenge, dia 25 del corrent.

En els darrers dies, s'han rebut les següents:

Senadors: comte de Torres Cabrera, president de la Federació Agrícola bètico-extremena y canaria, y senyor Bosch, per Girona; Ballesteros, per Cuenca; Melgares, per Jaén; Bofanull, per Girona, y Motos, per Saragossa.

Diputats a Corts: senyors García Berlanga, per Requena; Caballé, per Gandesa; Canals, per Alacant; Rodés, per Balaguer; Bertrand y Serra, per Puigcerdà; Vila, per Manresa; Dasca, per Valls; Ramona, per Tortos, y Bosch y Alsina, per Vic.

Diputació provincial de Girona, Comissions provincials de Guadalajara y Avila, senyor Boladeras, quete de Foment de la Província de Barcelona y president de son Consell provincial d'Agricultura.

El número d'Ajuntaments adherits fins a la data, es de 80 y el de Cambres Agrícoles, sindicats y altres entitats es de 37.

S'ha acordat que l'Assamblea comenci a les onze en punt del matí, en la gran sala-teatre de la societat «Comento Borenses».

SABADELL

El Centre Excursionista d'aquesta ciutat ha obert un concurs pera premiar un projecte de distintiu destinat a ostentar els socis de dita entitat.

S'ofereixen dos premis: un de trenta pessetes y diploma y un de vint.

Ans d'ahir va tenir lloc l'obertura oficial de la clínica de veterinaria que l'Unió Catalana, societat de segurs mutus, domiciliada a Barcelona, carrer de Balmes, número 59, ha instalat a nostra ciutat.

Després d'havermos obsequiat ab un dinar íntim, visitarem les dependències de l'esmentada clínica instal·lada al carrer de Moncada, acompanyats dels veterinaris directors senyors Farràs y Vives, dels individus del Comitè local senyors Comas, Corominas, Hors y Pla, de l'inspector general y local senyor Campuñá y Astor, y dels veterinaris terratenens Costa y Ciu-rana, del director de la «Revista de Veterinaria» de Barcelona senyor Barceló, revista única que's publica a Espanya.

Allí poderem admirar un hermos botiquí, una sala oberta pera malalties del ventrell, una sala pera malalties infeccioses, una gran sala ab nou dependències ab aparells de suspensió, una sala de bany y terapèutica y a més un cotxo de lo més perfeccionat que's coneix y del qual nostre company en Rafael Folch y Capdevila ne feu la descripció explicant el funcionament pel terme cauteri, castració, etc.

Es el local hi ha el suficient personal tècnic tant de dia com de nit, pera qual sevol cas que's presenti.

una sucinta Memoria, que havien rebut impresa, en la que's dona compte dels molts portats a cap per l'Associació, durant l'any escàs que porta de vida.

Després d'haver sigut aprovat per unanimitat un vot de confiança a la presidència, foren nomenats per aclamació pera complir els càrrecs vacants en la Direcció, els senyors comte de la Vall de Marva, don Joan Creselles, don Joaquín Males, don Joan Vila, don Enric Ramis y don Josep Espiell, que junt ab els senyors don Santiago Comas d'Argenir, don Pedro Sanjaudo, don Benigne de la Riva, don Fargues, el doctor don Jaume Ferrer, don Andreu Brosa, don Jaume Olivera, don Joan Giol y don Albert Bastardas, aquell últim en representació de Vil·la Campa, de la Santa Creu, formaran la Junta Directiva de dita Associació.

Està acabant-se la visita d'inspecció que a tots els establiments d'horticultura y vi-viers de ceps americans se efectuarà el personal facultatiu del Servei agronomic d'aquesta província, en virtut de les ordres dictades pel ministeri de Foment pera complir el projecte del Comte internacional de Berna en lo que's refereix al comerç y orientació de plantacions vives.

Una vegada s'hagi ultimada dita treball y previ l'estudi de les condicions abans de cada establiment en consonancia ab les disposicions vigents, se formarà per les ofeneses de dit servei l'oportuna relació dels que han de quedar inclosos en la llista oficial y que seran els únics autoritzats pera l'exportació.

A dita relació se li donarà la publicitat necessaria en el «Boletín Oficial» de la província, a parer de la que de Catalunya se publicarà pel ministeri de Foment, sera coneixement de les nacions signataries de dit Conveni y de les companyies ferroviàries, pera que refusin la admisió de les expedicions que no s'ajustin a lo preceptuat.

CAMISERIA SANS, BOQUERIA, 22. Especialitat en camises a mida.

Mesres y Arts

Roma. — Pera estrenar els primers dies de la proxima temporada, s'estan activant els assaigs de la nova comedia «Recoloma», en tres actes, dels que's diu que s'han escrit, de la que's diu que porta per títol «Burgueses» y té l'esperit de la comedia moderna.

En el concert matinal que donarà diumenge vinent en el teatre del Tivoli la Societat Choral Europea, hi prendrà part l'apartid tenor don Jaume Ferrer, que cantarà el solo del «Tirant l'art» y «O Paradis» de «L'Africana». En el programa hi figura el cor dels pelegrins del «Tirant l'art».

Ha debutat a «La Rabassada» la diva del Conservatori de Milà, Ada Venetian, deixeble del mestre de Tita Russo. Aprofitant el trobar

